

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) d. 22-11-2022

Mødedato   Tirsdag d. 22. november 2022 kl. 08:30

Mødested   M.5/rådhuset

Mødedeltagere   Eva Pinnerup, Kurt Mosgaard, Stine Isaksen, Lars Mogensen, Steffen Drejer

Indholdsfortegnelse

Fortsat overordnet planlægning for vindmøller i Viborg Kommune.....	3
Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 573 for et område til solceller ved Uhrevej samt forslag til tillæg	6
Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø i Viborg - status.....	9
Forslag til kriterier for prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg.....	12
Forslag til prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg.....	15
Igangsætning af planlægning for energipark ved Tjele.....	17
Ansøgning fra Viborg Vinterbader om opsætning af en flydesauna ved Nørresøbadet.....	23
Sølvmåger i Viborg Midtby, regulering og formidling.....	26
Vildere Viborg Kommune, forslag til indsatser fra 2023.....	28
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødding).....	30
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted).....	32
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 37 og 39 til Spildevand	34
Klage over udpegning af beskyttet natur på matr.nr. 2o Ll. Thorup By, Ulbjerg.....	36
Godkendelse af aftaler for kommunal skovbegravelsesplads ved Kallestrupgaard.....	39
Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget.....	42
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	44
Underskriftsark.....	45

Punkt 1: Fortsat overordnet planlægning for vindmøller i Viborg Kommune

22/22710

Resume

Idéfasen for overordnet planlægning for vindmøller i Viborg Kommune er afsluttet. Der indkom 11 hørings svar fra 9 parter vedrørende den overordnede revision af kommuneplanens indhold om vindenergianlæg (vindmøller), som forelægges til politisk beslutning inden udarbejdelse af planforslag og eventuel miljørapport.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at bilag 3 'Notat om behandling af hørings svar fra idéfase - vedr. Vindmøller i Viborg Kommune' godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt hørings svar, og
2. at planlægningen for retningslinjen for vindmøller i Viborg Kommune fortsætter som beskrevet.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at bilag 3 'Notat om behandling af hørings svar fra idéfase - vedr. Vindmøller i Viborg Kommune' tilpasses, således at det fremgår under punkt D: Natur og dyreliv, at den negative udpegning ikke vil omfatte 'Fredskov' og 'Værdifulde landskaber'. Begge disse to datalag indgår ikke længere som en del af den negative udpegning.
2. at bilag 3 'Notat om behandling af hørings svar fra idéfase - vedr. Vindmøller i Viborg Kommune' herefter godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt hørings svar, og
3. at planlægningen for retningslinjen for vindmøller i Viborg Kommune fortsætter som beskrevet.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede på mødet i april 2021 ([link til sag nr. 2 i byrådet 21. april 2021](#)), at der skal igangsættes en udarbejdelse af et kommuneplantillæg med mål, retningslinjer mv. for vindmøller, og der kan tages stilling til igangsætning af enkeltprojekter, når forslaget til kommuneplantillægget er vedtaget og sendt i høring.

Baggrund for ændring af plangrundlag

Vindmølleteknologi, lovgivning for vindmøller og politiske mål for produktion af vindmøllestrøm har ændret sig, siden kommuneplanens eksisterende retningslinje for vindmøller blev vedtaget. De nationale mål for produktion af vedvarende energi på land er bl.a. skærpet, ligesom 'Klimaplan 2022-2050' for Viborg Kommune indeholder mål om, at elproduktionen fra VE-anlæg er lige så stor som elforbruget i kommunen på årsbasis. Dette kan bl.a. ske ved etablering af vindmøller. Der er desuden modtaget en række ansøgninger om vindmølleprojekter, der udfordrer den eksisterende retningslinje.

Kommuneplantillægget for vindmøller skal derfor opdateres, så retningslinjen inklusive udpegninger er i overensstemmelse med lovgivning, teknologi og politiske mål for produktion af vindmøllestrøm.

Inddragelse og høring

Der har været afholdt en samlet idéfase for planlægning for vindmøller i perioden 1. september til den 6. oktober 2022 med henblik på at indkalde forslag til indholdet af den videre planlægning og forslag til overordnet planlægning for vindmøller i Viborg Kommune. Til idéfasen blev der udarbejdet et idéoplæg (bilag 1). Der blev holdt et borgermøde den 14. september 2022.

Borgermøde

Til borgermødet deltog 22 borgere. Borgernes bemærkninger drejede sig i hovedtræk om:

- Vindmøllernes størrelse og afstand til nabobeboelse
- At færre store vindmøller foretrækkes fremfor mange små
- Om der skelnes mellem danskejede og udenlandske projekter
- Prioritering og behandlingstid af ansøgninger for opstilling af vindmøller
- Ansøgte vindmølleprojekters placering iht. den negative og neutrale udpegning
- At der i højere grad arbejdes på havvindmøller og samarbejde med nabokommuner

Idéer og forslag

Der er i idéfasen kommet 11 høringssvar med idéer og forslag (bilag 2) vedr. revisionen af kommuneplanens retningslinje for vindmøller i Viborg Kommune.

Høringssvarene er behandlet i bilag 3 og omhandler:

- Kirker og deres omgivelser
- 100% udnyttelse af vindmøller
- Forslag til tre vindmølleområder
- Kombination af motorvej og vindmøller
- Størrelseskrav og afstand mellem vindmøller
- Afstandskrav til statsveje m.m. samt gasledninger og elanlæg
- Naturbeskyttelse og at der etableres natur sammen med vindmølleprojekter
- At der udover en udpegning af negative- og neutrale zoner foretages konkret vurdering

Beskrivelse

Det er forvaltningens vurdering, at der på baggrund af idéfasen og indkaldelsen af forslag til vindmølleområder kan arbejdes videre med et kommuneplantillæg for kommuneplanens retningslinje for vindmøller. De indkomne idéer og forslag vil indgå i den videre planlægning.

Kommuneplantillægget vil i øvrigt komme til at indeholde retningslinjer for de to typer møller, vindmøller (vindmøller med en totalhøjde på over 25 meter) og husstandsmøller (vindmøller med en totalhøjde på 25 meter eller derunder). Retningslinjerne vil bl.a. vedrøre forholdet til andre arealinteresser, til nabobeboelse, til gas- og eltransmissionsanlæg, til veje og jernbaner samt udseendet og opstillingsmønsteret for vindmøller.

Indkomne forslag til vindmølleprojekter

Der er en igangværende prioritering af indkomne ansøgninger til VE-anlæg, herunder solceller, biogas, vindmøller o.l. Ved denne prioritering opdeles ansøgninger som fase 1 og fase 2.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplan:

Politisk behandling af idéer og forslag	Ultimo 2022
Planforslag til vedtagelse	Primo 2023
Offentlig høring	Primo 2023
Endelig vedtagelse	Primo/medio 2023

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Der skal gennemføres en screening af, om kommuneplantillægget for vindmøller vil få en væsentlig indvirkning på miljøet, og der skal udarbejdes en miljørapport.

Bilag

Ideoplæg overordnet planlægning for vindmøller

Høringssvar KPT96 samlet

Notat om behandling af høringssvar fra idéfase - vedr. Vindmøller i Viborg Kommune

Punkt 2: Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 573 for et område til solceller ved Uhrevej samt forslag til tillæg nr. 87 til Kommuneplan 2017-2029

21/18069

Resume

Forslag til lokalplan nr. 573 og tillæg nr. 87 til Kommuneplan 2017-2029 har været i offentlig høring i perioden den 30. juni – 8. september 2022. Der er kommet 8 høringssvar. Denne sag afslutter høringen og lægger op til endelig vedtagelse af planforslagene.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at planforslagene vedtages endeligt med de i bilag 5 nævnte ændringer,
2. at bilag 4 ”Notat med behandling af høringssvar” sendes som svar til dem, der har indsendt høringssvar,
3. at sammenfattende redegørelse om miljøvurdering godkendes,
4. at forvaltningen bemyndiges til at meddele en tilladelse efter § 25 i miljøvurderingsloven.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at der skal være fokus på den lokale forankring, således at projektet kommer berørte borgere, lokalsamfund og Viborg Kommune som helhed til gode. Udvalget ønsker derfor en nærmere beskrivelse af, hvordan projektet understøtter lokal forankring og FN's verdensmål.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 22. juni 2022 ([link til sag nr. 3 i byrådet den 22. juni 2022](#)) at fremlægge forslag til lokalplan nr. 573 for et område til solceller ved Uhrevej samt forslag til tillæg nr. 87 til Kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport i offentlig høring.

Oversigtskort er i bilag 1. Planforslagene og miljørapporten fremgår af bilag 2.

Inddragelse og høring

Den offentlige høring

Forslag til lokalplan nr. 573 for et område til solcelleanlæg ved Uhrevej samt tillæg nr. 87 til Kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport har været i offentlig høring fra den 30. juni – 8. september 2022.

Der er i høringsperioden kommet 8 høringssvar til planforslagene og miljørapporten. Høringssvarene er i bilag 3.

Borgermøde

Der blev afholdt borgermøde den 17. august 2022. Debatten drejede sig hovedsageligt om afskærmende beplantning, biodiversitet i forhold til eksisterende læbælter og arter i området, projektområdets afgrænsning, refleksion fra solcellepanelerne, støj fra det samlede anlæg, ejerskab i forhold til anlægget, privat tilslutning til elnettet, udbringning af kartoffelvaskevand samt afgræsning med dyr på det samlede areal for solcelleanlægget.

Forvaltningens bemærkninger

Høringssvarene er behandlet i bilag 4. Bilaget indeholder et resume af høringssvarene, forvaltningens vurdering og forslag til byrådets svar. Høringssvarene drejer sig om veje og adgangsforhold, tekniske forhold, faunapassager, støjpåvirkning, pleje og vedligehold af projektarealet, refleksioner, natur og dyreliv, kommunens

samarbejdsproces med naboer, kartoffelvaskevand, ejerskab af solcelleanlægget, produktion af solcellepaneler samt behandlingstid for planer og projekt.

Beskrivelse

Forslag til tillæg nr. 87 til Kommuneplan 2017-2029

Lokalplanforslaget er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2017-2029. Der er derfor udarbejdet et forslag til tillæg nr. 87 til kommuneplanen, der udlægger et nyt rammeområde til tekniske anlæg.

Forslag til lokalplan nr. 573

Lokalplanforslagets formål er at udlægge området til et solcelleanlæg med tilhørende tekniske anlæg samt sikre en harmonisk ensartet opstilling af solcellerne og en afskærmende beplantning, så etableringen af anlægget tager mest muligt hensyn til omkringliggende landskab, natur og naboer.

Planforslaget sikrer desuden, at arealerne tilbageføres til jordbrugsmæssig anvendelse eller henlægges som natur, når solcelleanlægget tages ud af drift, ligesom planen i solcelleanlæggets driftsperiode sikrer, at der tages hensyn til de omkringliggende arealer og pleje af naturinteresser.

Ændringer ved endelig vedtagelse

De indkomne høringssvar, ny viden samt fejl og mangler har givet anledning til et forslag til nogle ændringer af planerne, som er beskrevet i ændringsnotatet i bilag 5. I notatet foreslås blandt andet nogle justeringer i forhold til gastransmissionsnettets infrastruktur og bestemmelser for hegning samt vildtets passage. Desuden foreslås der en ændring i lokalplanens redegørelse om faunapassager, hegning samt beplantningsbælter.

Ændringsforslagene vurderes ikke at påvirke andre borgere væsentligt, og planforslagene kan derfor vedtages endeligt uden fornyet høring.

Miljørapport

Til planforslagene blev der udarbejdet en samlet miljørapport med fokus på den indvirkning på miljøet, som gennemførelsen af planerne kunne medføre. Miljørapporten indeholder ligeledes en vurdering af projektets indvirkning på miljøet. Miljørapporten har været i høring samtidig med planforslagene. Miljørapporten og resultatet af den offentlige høring skal inddrages ved den endelige vedtagelse af planerne, og der er til formålet udarbejdet en sammenfattende redegørelse i bilag 6, som redegør for miljøhensyn, alternativer og overvågning, samt hvordan høringssvar er taget i betragtning i planerne.

Rapporten har været i høring samtidigt med planforslagene, og den udgør sammen med ansøgningen og høringssvarene udgangspunktet for af træffe en § 25-tilladelse til det konkrete solcelleprojekt. Udkastet til en § 25-tilladelse er i bilag 7.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Hvis planforslagene vedtages endeligt, offentliggøres planerne, og der meddeles § 25-tilladelse. Herefter indtræder en 4 ugers klagefrist.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Lov om fremme af vedvarende energi indeholder en ordning for værditab på beboelsesejendomme, som skyldes solcelleanlæg.

Loven indeholder desuden en salgsordning og en bonusordning for beboelsesejendomme i en afstand på op til 200 meter til solcelleanlægget, hvor boligen enten kan sælges til en værdi fastsat af en uafhængig taksationsmyndighed, eller hvor boligen kan få en årlig kontant skattefri bonus.

Der oprettes en grøn pulje, hvortil opstiller af solceller skal betale 40.000 kr. pr. opstillet MW. Det forventes, at der kan opstilles 258 MWh i planområdet ved Uhrevej, og det vil udløse 10,3 mio. kr. til grøn pulje. Kommunen skal administrere puljen. Byrådet har tidligere vedtaget et administrationsgrundlag for grøn pulje.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtkort for solcelleanlæg ved Uhrevej

Planforslag og miljørapporter for solcelleanlæg ved Uhrevej

Høringssvar om solcelleanlæg ved Uhrevej

Notat med behandling af høringssvar vedr. solceller ved Uhrevej

Ændringsnotat vedr. solcelleanlæg ved Uhrevej

Udkast til sammenfattende miljøredegørelse til lokalplan nr. 573 og tillæg nr. 87

Udkast til Paragraf 25-tilladelse for etablering af solcelleanlæg ved Uhrevej

Punkt 3: Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø i Viborg - status

22/34459

Resume

Der redegøres for status på udviklingsplanen for Nørresø og Søndersø i Viborg pr. 3. oktober 2022. Desuden redegøres for et ideoplæg til en ny bypark "Ridderparken" fra Viborg Innovation Fond.

En enslydende sag behandles i november måned i hhv. Klima- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt Teknisk Udvalg.

Udviklingsplanen understøtter sammenhængsmodellens mål vedr. adgang til events og oplevelser, frivillighed, bosætning, fysisk aktivitet og livskvalitet.

Status på udviklingsplanen er i bilag 1. Ideoplæg til "Ridderparken" er i bilag 2.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen til efterretning, og
2. at udvalget tager orienteringen om ideoplægget til "Ridderparken" til efterretning. Forvaltningen fortsætter dialogen med Viborg Innovation Fond.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø i Viborg blev vedtaget af byrådet den 30. august 2017 ([link til sag nr. 29 i byrådet den 30. august 2017](#)).

Udviklingsplanen er desuden tidligere behandlet på et fællesmøde mellem Teknisk Udvalg, Kultur- og Fritidsudvalget og Klima- og Miljøudvalget den 18. april 2018.

Klima- og Miljøudvalget blev sidst orienteret om status på realisering af udviklingsplanen på mødet den 29. januar 2020 ([link til sag nr. 2 i Klima- og Miljøudvalget den 29. januar 2020](#)).

Foreningen til etablering af hospice Viborg har på møde med Ældre- og Aktivitetsudvalget den 3. oktober 2022 ([link til sag nr. 1 i Ældre- og Aktivitetsudvalget den 3. oktober 2022](#)) samt med Social- og Sundhedsudvalget den 3. oktober 2022 ([link til sag nr. 1 i Social- og Sundhedsudvalget den 3. oktober 2022](#)) præsenteret forslag til etablering af et hospice med tre placeringsmuligheder, hvor den ene mulighed har samme placering som ideoplægget for "Ridderparken". Udvalgene besluttede, at de videre drøftelser finder sted i de respektive fagudvalg.

Inddragelse og høring

Realiseringsarbejdet drives dels af kommunen, dels af borgere, foreninger mv., og der samskabes i så stor grad som muligt.

Beskrivelse

Forvaltningerne arbejder løbende med realiseringen af udviklingsplanen for Nørresø og Søndersø. Status på realiseringen fremgår af bilag 1.

Ridderparken

Viborg Innovation Fond har fremsendt et ideoplæg til en ny bypark ”Ridderparken”. Oplægget tager udgangspunkt i Udviklingsplanen for Nørresø og Søndersø ved at skabe aktiviteter ved søen, stinetrækket, med forbindelse til midtbyen og kontakt til Søndersø.

Ridderparken placeres på arealet ved Riddergade syd for Brænderigården og Borgvold og indskrives i Udviklingsplanens 1A – den langstrakte bypark ”Kunststrøget”.

Ridderparken tilbyder en attraktion for både turister og lokale med større og mindre events, udeservering, som et bindeled mellem den historiske bykerne og søerne, og med en placering der kobler sig på stinettet og tæt på eksisterende parkeringspladser.

I oplægget foreslås at etablere en bro i kanten af søen, en eventplads, madboder, en integreret tribune med fast scene mod Ll. Sankt Mikkel Gade samt en gangbro over Ll. Sankt Mikkel Gade.

Der er ikke redegjort nærmere for økonomi i ideoplægget. Viborg Innovation Fond har på møde med forvaltningen oplyst, at projektet forventes finansieret med midler fra fonde, puljer, samt private og kommunale midler.

Forvaltningen foreslår, at forvaltningen fortsætter dialogen med Viborg Innovation Fond.

Eksisterende planforhold

Kommuneplan

Den øverste del af området ved Ridderparken er omfattet af rammeområde VIBM.A1.08, der udlægger området til offentlige formål.

Den nederste del af området ved Ridderparken er omfattet af rammeområde VIBM.R1.01_T57, der udlægger området til rekreativt område.

Forvaltningen vurderer, at det skitserede oplæg som udgangspunkt er i overensstemmelse med kommuneplan 2017-2029.

Lokalplan

Hovedparten af området ved Ridderparken er ikke omfattet af lokalplan. Et lille hjørne mod sydøst vurderes dog at være omfattet af lokalplan nr. 34A og skal fremstå som græsareal med enkelte fritstående træer og trægrupper.

Forvaltningen vurderer, at der i det videre arbejde med Ridderparken skal tages stilling til, om der skal udarbejdes ny lokalplan.

Sø- og åbeskyttelseslinie

Den nederste del af området ved Ridderparken er omfattet af en sø- og åbeskyttelseslinie fra vandløbet Søndersø. Tilstandsændringer (herunder byggeri, beplantning og anlæg) inden for beskyttelseslinien kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 i hvert enkelt tilfælde.

Forvaltningen vurderer, at der i det videre arbejde med Ridderparken vil skulle tages stilling til dispensation i hvert enkelt tilfælde.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Det fremgår af bilag 1, hvad tidsperspektivet er på de forskellige tiltag i udviklingsplanen, og hvor langt projekterne er.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Realiseringen af udviklingsplanen sker indenfor udvalgenes eksisterende budgetter.

Juridiske og planmæssige forhold

Det bliver i hvert enkelt projekt vurderet, om realisering forudsætter tilladelse og/eller dispensationer. Realisering afhænger af, at de nødvendige tilladelser kan opnås.

Bilag

Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø - status

Ridderparken Et nyt byrum ved Søndersø

Punkt 4: Forslag til kriterier for prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg

22/22728

Resume

På baggrund af mange ansøgninger fra projektudviklere om planlægning for vedvarende energianlæg i Viborg Kommune skal det besluttes, hvordan kommunen prioriterer blandt disse ansøgninger. Til dette formål skal der udvælges en række kriterier, der skal ligge til grund for prioriteringen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at prioriteringen blandt ansøgninger om planlægning for VE-anlæg i Viborg Kommune baseres på kriterierne beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at prioriteringen blandt ansøgninger om planlægning for VE-anlæg i Viborg Kommune baseres på nedenstående kriterier:

- **Komplette bioøkonomiske projekter:** Ansøgninger om planlægning for komplette bioøkonomiske projekter, hvor vindmøller, solceller, biogas, PtX mv. indgår i et samlet symbiotisk system, har som udgangspunkt forrang ved prioritering blandt VE-anlæg. Dette skal understøtte, at virksomheder i Viborg Kommune bliver førende indenfor effektiv produktion af grønne brændstoffer og grøn omstilling af landbrugserhvervet. Det skal desuden sikre flest mulige borgere og fjernvarmeværker i Viborg Kommune adgang til forsyning med billig, grøn overskudsvarme.
- **Lokal forankring:** I hvilket omfang kommer projektet berørte borgere, lokalsamfund og Viborg Kommune til gode? Der ønskes VE-anlæg, som bidrager positivt til lokalsamfund og Viborg Kommune, og som imødekommer eller kompenserer for de gener, som er afledt af anlæggene.
- **Realisme:** Kan projektet med overvejende sandsynlighed realiseres? Ansøgningerne vurderes på, hvilke udfordringer der ligger for gennemførelsen af projektet, samt sandsynligheden for, at disse kan løses.
- **Modenhed:** Hvad er tidshorisonten for realisering af projektet? Der tages i prioriteringen hensyn til tidshorisonten for realisering, idet der er et presserende og tiltagende behov for grøn energi.
- **Geografisk dækning:** Bidrager projektet til geografisk dækning med VE-anlæg i Viborg Kommune?
- **Energilandskaber:** Er flere VE-anlæg samtænkt, således at det tilgængelige areal udnyttes bedst muligt? VE-anlæg er ofte omfangsrige og lægger pres på arealressourcen. Det er derfor ønskeligt, at anlæggene samtænkes, så det tilgængelige areal udnyttes optimalt.
- **FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling:** Hvordan understøtter projektet FN's verdensmål. Der er et politisk ønske om, at VE-projekter har fokus på at understøtte FN's verdensmål, herunder særligt verdensmål nr. 12: Ansvarligt forbrug og produktion, og nr. 13: Klimaindsats.
- **God landbrugsjord:** Lægger projektet beslag på værdifuld landbrugsjord? Der er et politisk ønske om, i videst muligt omfang, at beskytte værdifuld landbrugsjord med henblik på fødevarerproduktion.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 20. januar 2021 ([link til sag nr. 6 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. januar 2021](#)), at der arbejdes videre med projekterne ved Uhrevej, Hejring og Karup Kartoffelmelfabrik.

Byrådet besluttede den 21. april 2021 ([link til sag nr. 2 i byrådet den 21. april 2021](#)), at der skal igangsættes en udarbejdelse af et kommuneplantillæg med mål, retningslinjer mv. for vindmøller, og at der kan tages stilling til igangsætning af enkeltprojekter, når forslaget til kommuneplantillægget er vedtaget og sendt i høring.

Klima- og Miljøudvalget havde den 22. februar 2022 ([link til sag nr. 13 i Klima- og Miljøudvalget den 22. februar 2022](#)) en temadrøftelse om planlægning for vindmøller, solceller og biogas.

Byrådet besluttede den 22. juni 2022 ([link til sag nr. 4 i byrådet den 22. juni 2022](#)), at forvaltningen arbejder videre med og prioriterer en kommende ansøgning fra BioCirc.

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 20. september 2022 ([link til sag nr. 16 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)), at forvaltningen udarbejder et forslag til prioritering blandt de indkomne VE-ansøgninger.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Kommunen har modtaget ansøgninger om planlægning for solceller ved Hejring og Karup Kartoffelmelfabrik samt en ansøgning om planlægning for en energipark ved Tjele Langsø. Derudover har kommunen modtaget ansøgninger om planlægning for 5 solcelleparker, 6 vindmølleparker, 2 biogasanlæg, 1 energilandskab (solcelle-/vindmøllepark) og 1 energipark ved Iglsø.

På baggrund af drøftelser i Klima- og Miljøudvalget om principper for prioritering har forvaltningen udarbejdet en beskrivelse af en række kriterier, som kan finde anvendelse ved den politiske prioritering blandt de indkomne ansøgninger. Kriterierne suppleres af et overordnet og forklarende spørgsmål.

- Lokalt ejerskab: I hvilket omfang kommer projektet berørte borgere, lokalsamfund og Viborg Kommune til gode? Der ønskes VE-anlæg, som bidrager positivt til lokalsamfund og Viborg Kommune, og som imødekommer eller kompenserer for de gener, som er afledt af anlæggene.
- Realisme: Kan projektet med overvejende sandsynlighed realiseres? Ansøgningerne vurderes på hvilke udfordringer, der ligger for gennemførelsen af projektet, samt sandsynligheden for at disse kan løses.
- Modenhed: Hvad er tidshorisonten for realisering af projektet? Der tages i prioriteringen hensyn til tidshorisonten for realisering, idet der er et presserende og tiltagende behov for grøn energi.
- Geografisk spredning: Bidrager projektet til geografisk spredning af VE-anlæg i Viborg Kommune? Der er et ønske om, i videst mulig udstrækning, at fordele både fordele og ulemper ved VE-anlæg ligeligt i kommunen. Fordele kan være adgang til ejerandele eller andre kompenserende foranstaltninger. Mens ulemperne er de gener, som vi ved, at mange borgere traditionelt oplever, når VE-anlæg placeres i deres nærområde.
- Energilandskaber: Er flere VE-anlæg samtænkt, således at det tilgængelige areal udnyttes bedst muligt? VE-anlæg er ofte omfangsrige og lægger pres på arealressourcen. Det er derfor ønskeligt, at anlæggene sammentænkes, så det tilgængelige areal udnyttes optimalt.

Ansøgninger om planlægning for komplette bioøkonomiske projekter, hvor vindmøller, solceller, biogas, PtX mv. indgår i et samlet symbiotisk system, har som udgangspunkt forrang ved prioritering blandt VE-anlæg. Dette skal understøtte, at virksomheder i Viborg Kommune bliver førende indenfor effektiv produktion af grønne brændstoffer og grøn omstilling af landbrugserhvervet. Det skal desuden sikre flest mulige borgere og fjernvarmeværker i Viborg Kommune adgang til forsyning med billig, grøn overskudsvarme.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 5: Forslag til prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg

22/22728

Resume

På baggrund af et stort antal ansøgninger om planlægning for vedvarende energianlæg i Viborg Kommune skal Økonomi- og Erhvervsudvalget efter indstilling fra Klima- og Miljøudvalget beslutte, hvordan kommunen prioriterer blandt ansøgningerne.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at prioritering af planlægningen for VE-anlæg i Viborg Kommune gennemføres som beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at prioritering af planlægningen for VE-anlæg i Viborg Kommune gennemføres som beskrevet i sagsfremstillingen. Prioritering blandt projekter i fase 2 forventes tidligst gennemført i 2. halvår 2024.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 20. januar 2021 ([link til sag nr. 6 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. januar 2021](#)), at der arbejdes videre med projekterne ved Uhrevej, Hejring og Karup Kartoffelmelfabrik.

Byrådet besluttede den 21. april 2021 ([link til sag nr. 2 i byrådet den 21. april 2021](#)), at der skal igangsættes en udarbejdelse af et kommuneplantillæg med mål, retningslinjer mv. for vindmøller, og at der kan tages stilling til igangsætning af enkeltprojekter, når forslaget til kommuneplantillægget er vedtaget og sendt i høring.

Klima- og Miljøudvalget havde den 22. februar 2022 ([link til sag nr. 13 i Klima- og Miljøudvalget den 22. februar 2022](#)) en temadrøftelse om planlægning for vindmøller, solceller og biogas.

Byrådet besluttede den 22. juni 2022 ([link til sag nr. 4 i byrådet den 22. juni 2022](#)), at forvaltningen arbejder videre med og prioriterer en kommende ansøgning fra BioCirc.

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 20. september 2022 ([link til sag nr. 16 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)), at forvaltningen udarbejder et forslag til prioritering af de indkomne VE-ansøgninger.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Viborg Kommune har modtaget to ansøgninger om planlægning for solceller ved henholdsvis Hejring og Karup Kartoffelmelfabrik, som Økonomi- og Erhvervsudvalget tidligere har besluttet, at forvaltningen skal arbejde videre med. Tilsvarende har byrådet tidligere besluttet, at forvaltningen skal prioritere ansøgningen om planlægning for en energipark ved Tjele Langsø (BioCirc).

Viborg Kommune har derudover modtaget ansøgninger om planlægning for 5 solcelleparker, 6 vindmølleparker, 2 biogasanlæg, 1 energilandskab (solcelle-/vindmøllepark) og en energipark ved Igløsø (BioCirc).

Ved prioritering blandt VE-ansøgningerne foreslår forvaltningen, at ansøgningerne prioriteres i to faser. Fase 1 indeholder de højest prioriterede VE-projekter, som Viborg Kommune vil planlægge for på baggrund af denne prioriteringsrunde. Fase 2 indeholder de øvrige ansøgte VE-projekter. Disse projektansøgninger vil som udgangspunkt indgå i en ny prioriteringsrunde på et senere tidspunkt.

Forvaltningen foreslår, at der prioriteres ud fra de kriterier, som er behandlet under foregående dagsordenspunkt – lokalt ejerskab, realisme, modenhed, geografisk spredning og energilandskaber samt forrang til komplette bioøkonomiske systemer (energiparker).

Forvaltningen har udarbejdet beskrivelser af de modtagne ansøgninger samt et forslag til prioritering blandt ansøgningerne (fase 1: bilag 2, fase 2: bilag 4).

I fase 1 foreslås planlægning for to solcelleparker ved henholdsvis Hejring og Karup Kartoffelmelfabrik og en vindmøllepark ved Sundstrup igangsat. Ansøgningerne prioriteres, fordi de vurderes at have en høj grad af modenhed og realiserbarhed. Frem mod endelig igangsætning af planlægning for projekterne skal der dog være fokus på den lokale forankring, således at projekterne kommer berørte borgere, lokalsamfund og Viborg Kommune som helhed til gode. Der indhentes yderligere oplysning herom hos projektansøgere.

I fase 1 foreslås derudover planlægning for to energiparker beliggende ved henholdsvis Tjele Langsø og Iglstø igangsat. Frem mod endelig igangsætning af planlægning for projekterne og i den videre udvikling af projekterne skal der være fokus på, hvordan projekterne bedst understøtter den samlede udbredelse af fjernvarme baseret på grønne energikilder i Viborg Kommune. Derudover skal der være et vedvarende fokus på, hvordan projekterne kommer berørte borgere, lokalsamfund og Viborg Kommune som helhed til gode.

I fase 1 vil der samlet blive prioriteret ansøgninger på ca. 1465 ha solceller og ca. 35 store vindmøller svarende til en energiproduktion på ca. 1.950.000 MWh/år. Til sammenligning var det samlede elforbrug i Viborg Kommune ca. 710.000 MWh i kalenderåret 2020. Realisering af de ansøgte projekter i fase 1 vil således bringe Viborg Kommune markant videre end de 2030 målsætninger for vedvarende energiproduktion, som er vedtaget i klimaplanen og indgår i sammenhængsmodellen.

De øvrige ansøgninger om planlægning for VE-anlæg foreslår forvaltningen at overføre til en senere prioriteringsrunde.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Samlet overblik over VE-ansøgninger i Viborg Kommune

Ansøgninger i fase 1

Ansøgninger i fase 2 skematisk

Ansøgninger i fase 2

Punkt 6: Igangsætning af planlægning for energipark ved Tjele

22/15810

Resume

BioCirc har ansøgt om at etablere en energipark til produktion af grøn energi, kaldet Viborg Go Green. Da ansøgningen ikke er i overensstemmelse med gældende planlægning, skal der tages stilling til, om der skal igangsættes ny planlægning for området.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at planlægningen og idéfasen sættes i gang som beskrevet,
2. at kommunen behandler ansøgningen om miljøkonsekvensvurderinger for den del, Viborg Kommune er VVM-myndighed på, og at høringen om afgrænsning af miljøvurderingerne sættes i gang som beskrevet og i samarbejde med Miljøstyrelsen, som er VVM-myndighed på dele af ansøgningen,
3. at der afholdes et borgermøde onsdag den 8. februar 2023 kl. 17-19 i Tjelecenteret.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at planlægningen og idéfasen sættes i gang som beskrevet,
2. at kommunen behandler ansøgningen om miljøkonsekvensvurderinger for den del, Viborg Kommune er VVM-myndighed på, og at høringen om afgrænsning af miljøvurderingerne sættes i gang som beskrevet og i samarbejde med Miljøstyrelsen, som er VVM-myndighed på dele af ansøgningen,
3. at der afholdes et borgermøde onsdag den 8. februar 2023 kl. 17-19 i Tjelecenteret.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet blev i juni orienteret om en kommende ansøgning fra BioCirc og besluttede bl.a. at mulighederne for lokalt medarbejderskab skulle indgå i den videre dialog med BioCirc ([link til sag nr. 4 i byrådet den 22. juni 2022](#)).

Byrådet blev i oktober orienteret om, at kommunen har modtaget en ansøgning fra BioCirc om Viborg Go Green og besluttede, at forvaltningen skulle arbejde videre med og prioritere at behandle ansøgningen ([link til sag nr. 10 i byrådet den 12. oktober 2022](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

BioCirc Group ApS har sendt en ansøgning om miljøkonsekvensvurderinger efter miljøvurderingsloven. Ansøgningen er i bilag 2.

Ansøgningen indeholder projektoplysninger til, at kommunen kan igangsætte kommune- og lokalplanlægning for de ansøgte projekter. BioCirc er byggherre og ansøger dels efter aftale med lodsejerne, dels på arealer som indgår i en overenskomst om jordfordeling mellem Naturstyrelsen og Tjele Gods.

Nuværende forhold

De ansøgte projektområder er tre geografisk adskilte områder (syd for Tjele Langsø, øst for Tjele Langsø og ved Kvorning). Områderne, der kan sættes planlægning i gang for, er vist på oversigtskortet i bilag 1. Områderne er i dag

ubebygget dyrket jord, som anvendes til landbrug og skovbrug.

Planforhold

Områderne ligger i landzone og er ikke omfattet af gældende kommuneplanrammer eller lokalplaner. Realisering af projekterne kræver, at der vedtages kommuneplantillæg og lokalplaner.

BioCirc forudsætter, at der udarbejdes fire lokalplaner med én lokalplan for hvert af følgende fire delprojekter:

1. Solcelleanlæg og vindmøller øst for Tjele Langsø
2. Solcelleanlæg ved Kvorning
3. Solcelleanlæg og produktionsanlæg inkl. biogas syd for Tjele Langsø
4. Solcelleanlæg og vindmøller syd for Tjele Langsø

Afgrænsningen af lokalplanområderne er vist på side 9 i ansøgningen.

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen for ovennævnte pkt. 3 evt. bør deles op i to lokalplaner med en lokalplan for solcelleanlæg og en lokalplan for produktionsanlæg.

Projektforslaget

Ansøgningen omfatter følgende delprojekter:

- A. Solcelleanlæg til elproduktion
- B. Vindmøller til elproduktion
- C. Biogasanlæg med tilhørende tryksterilisering til produktion af biogas
- D. Anlæg til produktion af brint (elektrolyse)
- E. Anlæg til produktion af eMetanol (katalyse)
- F. Anlæg til nyttiggørelse af afgasset biomasserest fra biogasanlægget (pyrolyse)
- G. Halmvoks og græsproteinfabrik
- H. Højspændingsstation

Der etableres solceller inden for et samlet areal på ca. 700 hektar. Solcellerne etableres enten med faste stativer eller bevægelige paneler (trackere). Solpanelernes højde er maksimalt 4 m. Anlæggene med solceller kan afskærmes mod omgivelserne af levende hegn, hvor det er relevant. Der etableres trådhegn omkring solcellerne på indersiden af afskærmende beplantning.

Der opstilles 15 vindmøller med en totalhøjde på op til ca. 180 m. De placeres i to grupper med to vindmøller i et område øst for Tjele Langsø og 13 vindmøller i et område syd for Tjele Langsø. De 13 vindmøller placeres fortrinsvis i lige rækker, idet der er to øst-vest-gående rækker med fem vindmøller i hver række, to møller placeres, så de flugter i tværgående rækker, mens en enkelt øst for rækkerne placeres uden for række.

Produktionsanlæggene i ovenstående pkt. C-H kaldes for "Energiklyngen" i ansøgningen. Den placeres i området syd for Tjele Langsø på et 40 hektar areal nord for gården på Vingevej 68, 8830 Tjele, og omgives af arealer, hvor der ansøges om opstilling af vindmøller og solceller.

Biogasanlægget forventes at modtage op til 1,1 million tons om året (til sammenligning har Iglø Biogas A/S miljøgodkendelse til at modtage og behandle 219.000 ton biogas pr. år).

Hvis biogasanlægget behandler ca. 1,1 million ton biomasse, kan der forventes 85-90 lastbiler pr. døgn. For de øvrige anlæg i energiklyngen anslås der i alt at blive yderligere 20 lastbiltransporter pr. døgn.

Natura 2000-konsekvensvurdering

På baggrund af ansøgningen vurderer forvaltningen foreløbigt iht. habitatbekendtgørelsen, at det ansøgte projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Det er vurderet i en væsentlighedsvurdering, at der kan ske en væsentlig påvirkning af nogle af arterne og naturtyperne på udpegningsgrundlagene for såvel fuglebeskyttelsesområde F16 (Tjele Langsø), habitatområde H33 (Tjele Langsø og Vinge Møllebæk) habitatområde H30 (bl.a. Skals Ådal). Dette kunne f.eks. være vindmøllers effekt på flagermus og fugle, tab af fourageringsområder ved opstilling af solceller eller kvælstofnedfald på næringsfattige habitatnaturområder fra produktionsanlægget.

Der skal derfor foretages en nærmere konsekvensvurdering af projekternes og planforslagenes virkninger på Natura 2000-områderne under hensyn til bevaringsmålsætningen for de pågældende områder.

Hvis vurderingen viser, at det ikke kan udelukkes, at projekterne kan skade de internationale naturbeskyttelsesområders integritet, kan der ikke vedtages planer for eller meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte. Bygherre skal levere en habitatkonsekvensrapport til brug for kommunens vurdering af spørgsmålet.

Konsekvensrapporten skal forholde sig til, at en tidligere lokalplan nr. 512 og kommuneplantillæg nr. 29 blev ophævet af Planklagenævnet den 25. juni 2021, fordi der ikke var tilvejebragt det fornødne grundlag om påvirkningen af taigasædgås til at kunne fastslå, at opstilling af vindmøllerne uden rimelig tvivl ikke vil have skadelige virkninger for Natura 2000-områdets integritet. Det drejede sig om planer, der var vedtaget af byrådet den 18. marts 2020 ([link til sag nr. 4 i byrådet den 18. marts 2020](#)), og som muliggjorde opstilling af 8 vindmøller syd for Vinge. I afgørelsen gjorde Planklagenævnet bl.a. opmærksom på, at en fornyet behandling af planforslaget kræver, at kommunen skal foretage en ny vurdering af påvirkning på taigasædgæssene som følge af tab af fourageringsmuligheder ud fra bedste foreliggende viden om gæssenes stedtrofasthed og deres tilbøjelighed til valg af større, åbne marker.

Det fremgår af ansøgningen fra BioCirc, at de marker, der indgår i projektområdet, i dag dyrkes med afgrøder og på en måde, som vurderes at gøre dem uinteressante som fødesøgningsarealer for sædgæssene. Det fremgår desuden, at der for at sikre og forbedre leveforholdene for sædgæssene i området er indgået aftaler med landmænd i området om dyrkning af mere end 500 ha markarealer med afgrøder, som vil gøre disse marker meget attraktive for fødesøgning for sædgæs.

Miljøvurdering

Planforslagene skal miljøvurderes jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, da der som før nævnt skal foretages en Natura 2000-konsekvensvurdering. Kommunen skal dermed ikke foretage vurdering af, om der er krav om miljøvurdering af planforslagene, da det allerede er fastlagt, at der skal foretages miljøvurderinger af planforslagene i form af miljørapporter, som skal ledsage planforslagene.

Projekterne skal miljøkonsekvensvurderes jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, da ansøger har anmodet om det jf. lovens § 19, stk. 4. Kommunen skal derfor ikke foretage vurdering af, om der er krav om miljøvurdering af projekterne.

Jf. miljøvurderingsloven er det bygherren, der skal udarbejde miljøkonsekvensrapporter. Det fremgår af ansøgningen, at BioCirc vil udarbejde tre miljøkonsekvensrapporter for projekterne, idet der udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering for hvert af de tre geografisk adskilte områder (syd for Tjele Langsø, øst for Tjele Langsø og ved Kvorning).

Viborg Kommune er VVM-myndighed på de projekter, der omhandler solcelleanlæg og vindmøller. Miljøstyrelsen er VVM-myndighed på produktionsanlæggene i ”energiklyngen”. Der pågår dialog mellem forvaltningen, Miljøstyrelsen og BioCirc om så vidt muligt at koordinere de lovpligtige offentlige høringer med henblik på at afholde høringer og borgermøder samtidig i en samlet proces.

Drikkevandsinteresser

En del af projektområderne, herunder Energiklyngen, ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Kommunen kan risikere at få en indsigelse fra Staten til kommune- og lokalplanlægning i OSD. I forbindelse med ny planlægning skal der for ansøgers regning udarbejdes en supplerende grundvandsredegørelse, som skal inkludere:

- 1) Den særlige planmæssige begrundelse for anlæggets placering – med udgangspunkt i projektets placering i OSD, nitratfølsomme indvindingsområder og indvindingsoplandet til Tjele Godskontor Vandværk. Eksisterende grundvandsforhold skal belyses, herunder områdets geologi, vandindvinding, grundvandsforekomster (udpeget i Vandområdeplanen 2021-2027).
- 2) Beskyttelsesbehov skal vurderes. Det skal vurderes, om planlægningen muliggør ansøgning om erhvervsaktiviteter, som optræder på bilag 1 i den statslige vejledning om kommuneplanlægning i OSD, og om disse kan medføre en væsentlig fare for forurening af grundvandet.
- 3) at anden placering uden for OSD er undersøgt og ikke fundet muligt, og
- 4) at faren for forurening af grundvandet kan forebygges, herunder hvilke afværgetiltag som vurderes nødvendige.

Planlægning for og placering af vindmøller

Jf. ansøgningen fra BioCirc vil vindmøllerne kunne overholde bekendtgørelsens afstandskrav, da de viste placeringer ikke er nærmere nabobeboelse end fire gange møllens totalhøjde. Desuden vil vindmøllerne kunne overholde kravene i ”Bekendtgørelse om støj fra vindmøller” mht. den samlede støjbelastning fra vindmøllerne, da ansøgningens foreløbige beregninger af støjbelastning viser, at mølleplaceringerne kan forventes at overholde bekendtgørelsens grænseværdierne for vindmøllernes støjbelastning af boliger i det åbne land og af områder med støjfølsom anvendelse.

Overholdelsen af afstandskravet og støjkravene opnås jf. ansøgningen ved, at et antal nuværende boliger nedlægges. En del af disse ejes af lodsejer selv, og det er sikret, at de kan nedlægges. For de resterende boliger foreligger der aftaler om køb og nedlæggelse.

Planlægning for solceller

Ved planlægning for og etablering af solcelleanlæg skal der ske en vurdering af nabohensyn jf. kommuneplanens retningslinjer for store solcelleanlæg. Ansøgningen viser ikke, hvordan der holdes en respektafstand til nærmeste

nabobeboelse inden for de ansøgte arealer.

Forvaltningen vurderer dog, at der med de ansøgte arealer er plads til at tilpasse opstillingen af solceller i lokalplanlægningen, så der bliver passende afstand til naboer.

Kommuneplanen har som retningslinje, at store solcelleanlæg på terræn som udgangspunkt skal placeres på plane arealer eller arealer med ensidig hældning. Forvaltningen vurderer, at dette er opfyldt for stort set hele det ansøgte areal.

Ændringer i kommuneplanen

Projektet påvirker flere forhold i kommuneplanen, og i den videre proces vil det bl.a. blive nærmere belyst, hvordan projektet og planlægningen påvirker værdifulde landskaber, geologiske interesseområder, økologiske forbindelseslinjer og naturområder, værdifulde kulturmiljøer og værdifulde landbrugsområder.

Projektet kræver en række ændringer i kommuneplanen, som beskrives her.

- Store dele af det ansøgte projektområde ligger inden for eller i nærheden af områder, der er udpeget som værdifulde landskaber i kommuneplanen. Hvis byrådet igangsætter planlægning for projektet, indebærer det, at der igangsættes en ændring af kommuneplanens retningslinje for værdifulde kulturmiljøer, der som udgangspunkt fjerner udpegningen af værdifulde landskaber inden for det ansøgte projektområde.
- En del af det ansøgte projektområde er udpeget som bevaringsværdigt herregårdslandskab omkring Tjele Gods i kommuneplanens udpegning af værdifulde kulturmiljøer. Hvis byrådet igangsætter planlægning for projektet, indebærer det, at der igangsættes en ændring af kommuneplanens retningslinje for værdifulde kulturmiljøer, der som udgangspunkt fjerner udpegningen af værdifulde kulturmiljøer inden for det ansøgte projektområde.
- Som konsekvens af ændringerne i kommuneplanens udpegningerne af værdifulde landskaber og værdifulde kulturmiljøer vil kommuneplantillægget samtidig opdatere kommuneplanens udpegninger af negative og neutrale områder for store solcelleanlæg og udpegninger af områder, som er potentielt egnede til fælles biogasanlæg, hvorved hele det ansøgte projekt forventes at blive i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer for solenergianlæg og lokalisering af store biogasanlæg.
- De ansøgte vindmøller er ikke i overensstemmelse med kommuneplanens gældende retningslinje om opstillingsmønster for vindmøller. Hvis byrådet igangsætter planlægning for projektet, indebærer det, at den allerede igangsatte revision af kommuneplanens retningslinjer for vindmøller som udgangspunkt skal muliggøre det ansøgte projekt. Efter de gældende retningslinjer skal vindmøller opstilles på én række. Hvis det fx ændres til, at vindmøller skal opstilles i grupper i et i forhold til landskabet let opfatteligt geometrisk mønster, forventes de ansøgte vindmøller at kunne blive i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer for vindmøller.
- De ansøgte områder syd for Tjele Langsø og ved Kvorning er udpeget som værdifulde landbrugsområder. Hvis planlægningen gennemføres, reduceres udpegningen med det areal, der er omfattet af det nye planområde.

Desuden er der udpeget en økologisk forbindelse i kommuneplanen, som omfatter den sydlige del af det ansøgte område ved Kvorning. Projektet skal planlægges i samspil med den økologiske forbindelse, og der kan være behov for justeringer af denne.

En del området syd for Tjele Langsø er udpeget som naturområder i kommuneplanen. Det drejer sig om ca. 12,5 ha som er fredskov efter skovloven. Det fremgår af ansøgningen, at der for nuværende ikke påtænkes etableret solceller eller andre anlæg på disse arealer.

Idéfase

Projektet forudsætter, at der vedtages et tillæg til Kommuneplan 2017-2029. Da der er tale om væsentlige ændringer, skal der indkaldes idéer og forslag mv. til planlægningsarbejdet, jf. planlovens § 23 c.

Idéoplægget indeholder en beskrivelse af planområdet, det forventede indhold i planlægningen og hovedspørgsmål. Udkast til idéoplæg er i bilag 3.

Idéfasen foreslås fastsat til 4 uger. Samtidigt høres berørte myndigheder. Klima- og Miljøudvalget vil blive forelagt de indkomne idéer og forslag, inden planforslaget udarbejdes.

Forvaltningen foreslår, at der afholdes borgermøde om planforslaget onsdag den 8. februar 2023 kl. 17-19 i Tjelecenteret.

Grøn omstilling

BioCircs projekt for en fuld cirkulær bioøkonomisk klynge kan transformere Viborg Kommunes samlede energiforbrug til at være baseret på grønne energikilder indenfor 3-4 år efter myndighedsgodkendelse. Samtidig recirkuleres næringsstoffer og materialer, således at byggestenene i det cirkulære system er affaldsprodukter fra kommunens landbrug, virksomheder og borgere. BioCircs cirkulære bioøkonomiske klynge vil være struktureret som en reel energipark. Dette muliggør fordelene ved sektorkobling, hvor princippet er, at output fra en proces bruges som input i en anden proces i et sammenhængende cirkulært system.

Projektet vil bidrage til at nå målene i kommunens klimaplan. Særligt til målet om at elproduktionen på vedvarende energianlæg i kommunen i 2030 skal være mindst lige så stor som elforbruget i kommunen på årsbasis, ekskl. Apples datacenter. Det opfylder også klimaplanens mål for 2030 om udvikling og placering af et eller flere Power to X-anlæg, der sikrer et mere optimeret og sammenhængende energisystem. Endvidere vil der i mange af delprojekterne også produceres store mængder overskudsvarme, som vil kunne udnyttes til fjernvarme, og dermed hjælpe med til at opfylde klimaplanens mål om, at alle fjernvarmeværker har udfaset fossil energi i 2030.

Det står ikke klart med ansøgningen, hvor stor en del af projektets elproduktion der leveres til elnettet, og hvor stor en del der forsyner de interne delprojekter i energiparken. Elproduktionen fra solcellerne og vindmøllerne vil principielt være positivt i forhold til kommunens klimaregnskab, uanset om den leveres til elnettet, hvor den hjælper med at fortrænge anden fossilbaseret elproduktion, eller om den benyttes til fremstilling af e-metanol, brint eller andre VE-brændsler, som fortrænger fossile brændsler.

Ligeledes står det heller ikke klart, hvor stor en del af projektets biogasproduktion, der leveres til gasnettet, og hvor stor en del der forsyner de interne delprojekter i energiparken. Biogasproduktionen vil principielt være positivt i forhold til kommunens nuværende klimaregnskab, uanset om den leveres til gasnettet, hvor den fortrænger den fossile naturgas, eller om den benyttes til fremstilling af biometan eller andre VE-brændsler, som fortrænger fossile brændsler.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplan for kommune- og lokalplanlægningen samt projekterne for solcelleanlæg og vindmøller, som kommunen er VVM-myndighed for:

Idéfase inkl. høring om afgrænsning af miljøvurderingerne	Primo 2023
Borgermøde	Primo 2023
Stillingtagen til fortsættelse af planlægning ifm. behandling af indkomne idéer og forslag til planerne og høringssvar om afgrænsning af miljøvurderingerne	Medio 2023
Planforslag til vedtagelse, inkl. miljøvurderinger, udkast til VVM-tilladelser og udkast til miljøgodkendelser	Primo 2024
Offentlig høring	Medio 2024
Borgermøder for hvert lokalplanforslag	Medio 2024
Endelig vedtagelse af planer, VVM-tilladelser og miljøgodkendelser	Ultimo 2024

Tidshorisonten kan være længere afhængig af behov for at samle nye data om forekomsten af tajgasædgæs i området. Forvaltningen vil samarbejde med Miljøstyrelsen, så høringer og borgermøder foregår samtidig i det omfang, det er muligt. Der er endnu ikke udarbejdet en koordineret tidsplan med Miljøstyrelsen. Det kan vise sig, at ansøger ikke er klar

med tilstrækkeligt detaljerede oplysninger om produktionsanlæggene, som Miljøstyrelsen skal behandle til miljøgodkendelsen, så VVM-behandlingen af energiklyngen ikke kan følge ovenstående tidsplan.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Grøn pulje og lokalt medejerskab

Ifølge lov om fremme af vedvarende energi skal opstiller af vindmøller og solcelleanlæg betale 125.000 kr. pr. MW ved landvindmøller og 40.000 kr. pr. MW ved solcelleanlæg til en grøn pulje, som administreres af kommunen. Der ansøges om vindmøller med en samlet kapacitet på ca. 90 MW og solcelleanlæg med en samlet kapacitet på ca. 700 MW. Der kan således være tale om indbetaling af ca. 39 mio. kr. til den grønne pulje. Jf. kommunens administrationsgrundlag for grøn pulje skal midlerne fordeles, så 60 % prioriteres tildelt en pulje til naboer og lokalområde, der som hovedregel kan støtte ansøgte projekter inden for en radius på 4,5 km fra det vedvarende energianlæg.

Forvaltningen og BioCirc er i fortsat dialog om mulighederne for lokalt medejerskab. Det er noget, BioCirc har overvejelser og idéer til som en del af sit koncept med projektet Viborg Go Green.

Slid på veje

Energiklyngen og herunder særligt biogasanlægget vil medføre en stor belastning af veje med forøgede transportmængder, hvilket vil medføre øgede driftsudgifter til vejvedligehold på Vingevej og tilstødende veje. Vingevej har en vejbredde på ca. 6,3 m fra Hobro Landevej og til indkørsel til DLG (ca. 700 m). Herfra og mod Ørum har Vingevej en bredde på 5,1 m. I det omfang Vingevej syd for indkørslen til DLG også vil blive trafikbelastet fra anlægget, må det forudsættes, at vejstrækningen her skal sideudvides til ca. 6,0 m.

Juridiske og planmæssige forhold

Lokalplaner medfører ikke handlepligt, og de kan ikke sikre, at alle anlæggene bliver opført og drevet som beskrevet i ansøgningen. Lokalplanen kan reservere areal til de nødvendige anlæg, men kan fx ikke sikre, at overskudsvarme fra anlæggene udnyttes til fjernvarme.

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning fra BioCirc

Udkast til idéoplæg

Punkt 7: Ansøgning fra Viborg Vinterbader om opsætning af en flydesauna ved Nørresøbadet

22/25317

Resume

Viborg Kommune har modtaget en ansøgning fra foreningen Viborg Vinterbader om opsætning af en flydesauna ved Nørresøbadet i Viborg Nørresø. Flydesaunaen skal forankres på ydersiden af broen ved Nørresøbadet og kan benyttes af foreningen og dens medlemmer.

Flydesaunaen kræver en godkendelse efter regulativet for Viborg Søerne samt af Viborg Kommune som lodsejer for Viborg Søerne. Klima- og Miljøudvalget skal derfor tage stilling til, om projektet kan godkendes.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget beslutter, om opsætning af en flydesauna i Viborg Nørresø med den ansøgte placering skal imødekommes.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget besluttede, at opsætning af en flydesauna i Viborg Nørresø med den ansøgte placering skal imødekommes.

Sagsfremstilling

Historik

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte den 26. april 2022 en anlægsudgiftsbevilling på 2.225.000 kr. til outdoor/friluftbadning ([link til sag nr. 3 i Kultur- og Fritidsudvalget den 26. april 2022](#)). Herunder var en bevilling på op til 250.000 kr. til Viborg Vinterbader til etablering af en flydesauna ved Nørresøbadet.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 11. maj 2022 at anbefale ovenstående indstilling fra Kultur- og Fritidsudvalget til Byrådet ([link til sag nr. 14 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 11. maj 2022](#)).

Byrådet godkendte den 18. maj 2022 anlægsbevillingen indstillet af Kultur- og Fritidsudvalget ([link til sag nr. 13 i Byrådet den 18. maj 2022](#)).

Klima- og Miljøudvalget blev den 8. august 2022 orienteret om status for projekter i forbindelse med ”Blå Støttepunkter” ([link til sag nr. 2 i Klima- og Miljøudvalget den 8. august 2022](#)). Det blev besluttet, at søplanen skulle tages op til drøftelse på kommende fællesmøde mellem Teknisk Udvalg, Klima- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Ansøgning

Foreningen Viborg Vinterbader er en vinterbadeforening stiftet i 2021 med 130 medlemmer. Foreningen holder til ved Nørresøbadet ved Viborg Nørresø, som er Viborg Kommunes ejendom. Foreningen tilbyder medlemmer at være en del af et socialt netværk, hvor der kan aftales vinterbadning både på faste mødetidspunkter og spontant. Foreningen har til formål at fremme vinterbadning, velvære, et godt foreningsliv og en bynær naturoplevelse med respekt for det rekreative område. Et medlemskab koster 650 kr. for 8 mdr. ([link til Viborg Vinterbader](#)).

Viborg Vinterbader har på nuværende tidspunkt en midlertidig tilladelse for vinteren 2022/2023 til at opstille en mobil sauna på land ved Nørresøbadet. Foreningen ønsker herefter at placere en flydende sauna i Nørresø, som skal fastgøres for enden af badebroen ved Nørresøbadet. Vedlagt i bilag 1 og 2 er ansøgning, situationsplan og en skitse af saunaen.

Selve saunabygningen måler 4,70 x 2,80 x 2,40 meter (L x B x H). Den er monteret på en flydepontoon, der måler 6 x 3,5 meter. Saunabygningen har plads til 15 personer. Den er indrettet med et lille forrum til personlige ejendele, som også fungerer som vindfang for at mindske varmetab, når døren åbnes. Omklædning foregår i faciliteterne i den gamle badebygning ved Nørresøbadet. Saunaen udføres som en let trækonstruktion (jatoba), der males enten sort eller mørkebrun. Tagfladen udføres med tagpap med lister. Østfacaden samt et hjørne mod syd udføres som 3-lags termoruder. Saunaen forankres med tre kædefortøjninger med fjederbelastningssikring.

Foreningens virke er i den mørke tid. Derfor ønskes der etableret belysning på badebroen i form af LED-bånd, der kan fastgøres på kanten af broen. Disse skal fungere som ledelinjer. Der etableres også diskret belysning på saunaens facade, der alene tjener praktiske formål, så man som bruger kan færdes sikkert og trygt. Dertil vil der være lys i saunaen under brug, som vil være synligt i saunaens glaspartier.

Sæsonen for Viborg Vinterbader er fra 1. september til 1. maj. Saunaen flyttes til opbevaring på land i sommerperioden. Åbningstiderne for saunaen fordeler sig med 25 timer ugentligt i tidsrummet kl. 09.00-19.00.

Saunaen ønskes placeret i det nordlige hjørne af badebroen ved Nørresøbadet. På den måde opnås en fastgørelse på to sider, og det øger trygheden for brugerne. Dertil er den ansøgte placering afgørende for den optimale opnåelse af visionen om at levere en bynær total-naturoplevelse. Placeringen ønskes derfor på ydersiden af badebroen, så panoramaviewet over Nørresø kommer til sin ret.

Lovgivning

Viborg Nørresø er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vandløbsloven og regulativet for Viborg Søerne.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3 er alle søer over 100 m² med dertilhørende vådbundszone beskyttet imod alle former for tilstandsændringer. Formålet er at bevare de beskyttede naturtyper som levesteder for vilde planter og dyr.

Vandløbslovens formål er at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand. Lovens regler om vandløb finder også anvendelse på søer. Fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

Det gældende [Regulativ for Viborg Søerne](#) er udarbejdet i henhold til vandløbsloven. Regulativets pkt. 6.7 vedrører broer, pontoner o.lign. Herunder er der fastsat nogle rammer for, hvad man kan forvente at opnå tilladelse til for broer. Andre anlæg som udlægges mere end 6 uger betragtes som permanente og kræver konkret sagsbehandling. Det kan bl.a. indgå i vurderingen, om det ansøgte kommer almenheden til gode.

Viborg Søerne er umatrikulerede, men der er fastsat råderet over Viborg Søerne til Viborg Kommune i to højesteretsdomme fra 1858 og 1942.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at flydesaunaen ikke kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Saunaen etableres som et flydeelement uden anlægsarbejde i søbunden. Den vil dog medføre en skyggevirkning på søbunden, men da saunaen kun er på vandet i vinterhalvåret, udenfor vandplanternes vækstsæson, vurderes det ikke at medføre en tilstandsændring. Der er ingen sammenhængende rørskov på den ansøgte placering, og der er allerede aktivitet ved den eksisterende bro. Flydesaunaen vurderes på den baggrund ikke at medføre en ændring af tilstanden af den beskyttede sø som levested for vilde planter og dyr.

Saunaen kræver tilladelse efter vandløbsloven og regulativet for Viborg Søerne. I forhold til vandløbsloven vurderer forvaltningen, at der kan meddeles tilladelse, da flydesaunaen ikke vurderes at være til hinder for vandafstrømningen eller de miljømæssige forhold i søen.

Saunaen kræver en godkendelse efter regulativet for Viborg Søerne samt af Viborg Kommune som lodsejer af Viborg Søerne. Praksis er, at i de tilfælde, hvor forvaltningen i øvrigt vurderer, at der kan meddeles tilladelse efter gældende lovgivning, fremlægges sagen for Klima- og Miljøudvalget, jf. administrationsgrundlaget for Nørresø og Søndersø.

Forvaltningen gør opmærksom på, at beslutningen i denne sag kan få betydning for fremtidige forhold af lignende karakter (præcedens).

- Fremtidige forhold af lignende karakter

Viborg Vinterbader er en forening, hvor man skal ansøge om medlemskab og betale en årlig medlemspris. Der er dog ikke umiddelbart nogle begrænsninger på at kunne blive medlem af foreningen. Saunaen vil blive placeret på et kommunalt ejet rekreativt areal, men vil ikke være tilgængelig for offentligheden og komme almenheden til gode. Dertil vil der med tiden kunne komme begrænsninger på antallet af medlemmer i foreningen og opstå et øget behov for saunakapacitet.

En tilladelse til etablering af den ansøgte flydesauna vil danne præcedens for fremtidige lignende forhold i både Viborg Søerne og andre søer i Viborg Kommune. Det gælder for foreninger på både private og offentlige arealer samt flydesaunaer, men også andre lignende flydeanlæg.

- Kommuneplan

Viborg Søerne er ikke omfattet af en kommuneplanramme, men de er udpeget som naturbeskyttelsesområde og bevaringsværdigt landskab. Naturværdierne og de landskabelige værdier i disse områder skal beskyttes. Beskyttelseshensynet skal gå forud for andre interesser.

Søerne er ikke udpeget som økologisk forbindelseslinje, men fungerer i praksis som sådan. Søerne er bl.a. af betydning som levested for odderen og flagermus, som er beskyttet af habitatdirektivets bilag IV, hvorfor der er forbud mod at forstyrre eller ødelægge deres yngle- og rasteområder.

- Landskabelig påvirkning og lysforurening

Forvaltningen har i dialogen med Viborg Vinterbader drøftet flere placeringer af flydesaunaen omkring Nørresøbadet. Forvaltningen har bl.a. foreslået, at saunaen kunne placeres inde i bassinet, som broen afgrænser, eller langs den nordlige side af broen, hvor der er bådpladser. Sidstnævnte er også tæt ved slæbestedet ved Nørresøbadet. Disse placeringer er foreslået af hensyn til at mindske den landskabelige påvirkning af en bygning på vandfladen. Selvom saunaen er ansøgt placeret i forlængelse af broen, vil den udgøre en større landskabelig påvirkning end broen, som er flad og ikke meget højere end vandfladen. Jo længere ude på søen saunaen placeres, jo længere væk vil den også kunne ses i landskabet.

Dertil kommer, at saunaen er indrettet med store glaspartier ud mod søen. Saunaen vil ofte blive benyttet, når det er mørkt, og der vil være lys i saunaen, som derfor vil være synlig ud over søen. Dette gør, at den vil "lyse op" ude på søen set især fra østsiden af Nørresø.

Alternativer

Placering af en sauna på land ved Nørresøbadet kræver en dispensation fra søbeskyttelseslinjen. Forvaltningen har både for vinteren 2021/2022 og 2022/2023 meddelt midlertidig dispensation til opstilling af en mobil sauna ved Nørresøbadet til Viborg Vinterbader. Forvaltningens umiddelbare vurdering er, at det vil være muligt at opnå permanent dispensation.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Viborg Vinterbader ansøgning om flydesauna Nørresø 2022

Skitse og situationsplan for flydesauna

Punkt 8: Sølvmåger i Viborg Midtby, regulering og formidling

22/33225

Resume

Viborg Kommune har modtaget et stigende antal henvendelser de sidste par år vedr. støjgener fra sølvmåger i Viborg midtby. Forvaltningen har arbejdet med flere af de indsatser, der tidligere er besluttet i forhold til håndtering, men der opleves fortsat problemer.

Forvaltningen fremlægger på den baggrund et forslag til fremadrettet håndtering af henvendelser om sølvmåger til politisk stillingtagen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at indsats vedr. sølvmåger fremadrettet foregår som beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at indsats vedr. sølvmåger fremadrettet foregår som beskrevet i sagsfremstillingen.

Sagsfremstilling

Historik

De seneste år har der været en stigning i antallet af henvendelser om støjgener fra sølvmåger i Viborg Midtby. Kommunerne har ikke bekæmpelsespligt af sølvmåger, men Viborg Kommune har vedtaget at gøre en indsats. Beslutningen fremgår af referat fra møde i Klima- og Miljøudvalget i januar 2021 ([link til sag nr. 18 i Klima- og Miljøudvalget den 7. januar 2021](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen har i 2022 arbejdet med udgangspunkt i beslutningen ”Forvaltningen søger efter henvendelse tilladelse til regulering på kommunale ejendomme, og ejendomsforvaltere/ejendomsfunktionærer/pedeller udfører den aktive indsats mod mågerne. Efter en evt. aftale med jægerne kan der i særlige tilfælde reguleres ved at skyde mågerne.”

Forvaltningen har modtaget mange henvendelser vedrørende gener fra sølvmåger i sommeren 2022. I de to tilfælde, hvor Viborg Kommune er blevet oplyst om problemer med måger på egne bygninger, har forvaltningen søgt tilladelse hos Naturstyrelsen til regulering (Tinghallen 5 og Rosenstræde 6).

I de fleste tilfælde, hvor Viborg Kommune bliver oplyst om problemer med måger, er bygningsejerne private.

I praksis er det forvalteren af bygningen, der står for bekæmpelsen. Bekæmpelsen består i at fjerne reder og forstyrre mågerne – inden ungerne kommer.

Forvaltningen har et samarbejde med Jægerne Fællesråd Viborg. Når det er relevant, har forvaltningen henvist til dem. Jægerne kan i særlige tilfælde, mod en mindre betaling, hjælpe ejendomsforvaltere og private med afskydning, hvis forstyrrelse og fjernelse af reder ikke er tilstrækkeligt.

Det er ejer af den bygning, hvor mågerne skal bekæmpes, som skal søge tilladelsen hos Naturstyrelsen og forestå bekæmpelsen. Men bygningsejer har ikke pligt til det. Det oplyser forvaltningen til de borgere og virksomheder, der ringer eller skriver til kommunen. Typisk vil man kun få tilladelse, hvis man igangsætter tiltag inden 1. april af dyreetiske

hensyn, da ynglesæsonen ellers er for langt fremme. Det er også Naturstyrelsen, der vurderer, om man må skyde eller kun fjerne reder og æg samt i hvilken periode og hvordan.

Yderligere fremtidig indsats

Forvaltningen forventer i løbet af efteråret og vinteren at øge indsatsen i forhold til den del af beslutningen taget i Klima- og Miljøudvalget i 2021, der lyder: ”Der indledes en opsøgende indsats, hvor kommunen informerer lodsejere i midtbyen om, hvad der kan gøres ved mågerne, og oplyser, at det er lodsejer, der har ansvaret for indsatsen, og at kommunen kan rådgive.”

Forvaltningen ønsker at skærpe fokus på oplysning gennem flere medier, hvor vi beder folk henvende sig, hvis de oplevede problemer i 2022, eller så snart de oplever det i 2023. På den måde kan ejere og forvaltere kontaktes og oplyses om bekæmpelses- og forebyggelsesmuligheder. Hermed sikres, at informationen når ud i tide, mens det stadig er muligt at få tilladelse til bekæmpelse. Der er ingen mulighed for at opnå tilladelse til bekæmpelse i kalenderåret, hvis man først starter ansøgningsprocessen efter 1. april.

På mødet i Klima- og Miljøudvalget den 7. januar 2021 besluttedes det, at ”Der kan foretages en droneoverflyvning af midtbyens flade tage for at registrere eventuelle reder og efterfølgende oplyse lodsejer om registreringen, og hvad man kan gøre.”

Forvaltningen er imidlertid ikke gået videre med den idé, idet sølvmågerne er et generelt problem i hele midtbyen – ikke kun på flade tage. Der er ligeledes meget begrænsede erfaringer på området.

På mødet i Klima- og Miljøudvalget den 7. januar 2021 besluttedes det ligeledes, at ”Forvaltningen ansøger om regulering på kommunale arealer på vegne af forvaltere af bygningerne.” Denne service har derfor været ydet i 2021-2022.

Forvaltningen overvejer løbende andre muligheder for forebyggelse og formidling af problemet fremadrettet. Bl.a. er adgang til et let måltid for mågerne i form af efterladt madaffald i byen en forudsætning for, at mågerne trives. Begrænsning af efterladt madaffald kan således være en god måde at få mågerne til at forlade byen.

Yderligere information om måger findes på kommunens hjemmeside: [Råger, måger, skader, krager, duer og andrikker - Viborg Kommune](#).

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Der forventes afholdt borgermøde hen over vinteren, som borgere, forvaltere af offentlige bygninger samt virksomhedsejere i Viborg Midtby får udsendt invitationer til. På mødet vil foruden forvaltningen deltage vildtkonsulent fra Naturstyrelsen samt repræsentant for Jægerens Fællesråd Viborg.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Kommunerne har ikke pligt til at iværksætte indsats i forhold til gener fra sølvmåger, hverken på egne eller private bygninger.

Det er jagtlovgivningen, administreret af Naturstyrelsen, der bestemmer, hvordan regulering kan foregå.

Punkt 9: Vildere Viborg Kommune, forslag til indsatser fra 2023

22/32380

Resume

Klima- og Miljøudvalget har tidligere besluttet, at der skal arbejdes videre med indsatser i projekt Vildere Viborg Kommune, efter at konkurrencen om titlen som Danmarks Vildeste Kommune afsluttedes i september 2022. I det følgende konkretiseres, hvilke indsatser forvaltningen foreslår at fortsætte i regi af Vildere Viborg Kommune.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget drøfter sagen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen og er positive over for en fortsættelse. Finansiering drøftes i forbindelse med udmøntning af pulje til grøn omstilling.

Sagsfremstilling

Historik

Viborg Kommune har sammen med alle andre kommuner i Danmark i 2021-2022 deltaget i konkurrencen om at blive Danmarks Vildeste Kommune – en konkurrence udskrevet af Miljøministeriet. Viborg Kommunes udvalgte finaleprojekt blev i august 2022 vurderet blandt de 20 bedste projekter. Den 19. september 2022 blev der afholdt et kåringsevent i København. Her løb Vordingborg Kommune med titlen som Danmarks Vildeste Kommune.

Viborg Kommune var sammen med fire andre kommuner nomineret til prisen for at være landets mest engagerende kommune. Vejle vandt dog denne pris.

Klima – og Miljøudvalget besluttede på mødet den 2. juni 2022 ([link til sag nr. på i Klima- og Miljøudvalget den 2. juni 2022](#)) at prioritere at arbejde videre med flere af indsatserne efter konkurrencens udløb – uanset konkurrencens udfald. Her blev bl.a. følgende refereret: ”Udvalget ønsker initiativerne omkring Vild Kommune videreført i kommunen – gerne i forbindelse med Grønne Sammen.”

Inddragelse og høring

I hele projektperioden har der været stort fokus på inddragelse og samskabelse – både internt i den kommunale organisation og eksternt med borgere, virksomheder og andre interessenter. Dette fokus tænkes fastholdt.

Beskrivelse

Forvaltningen har igangsat følgende initiativer i konkurrence-perioden, som foreslås fortsat:

- Facebook-side med over 500 medlemmer [Vildere Viborg Kommune](#), hvor vi lægger info og historier op, men hvor folk også aktivt selv deler tips og tricks om deres nære natur.
- Hjemmeside med formidling af tiltag; [Vildere Viborg – Viborg Kommune](#), herunder aktuelle lokale natur-historier, videoer, links, info om arrangementer, tilskudsmuligheder m.m.
- Tilskudspulje, hvor foreninger, institutioner og virksomheder kan få dækket en del af deres udgifter til at etablere naturforbedrende tiltag (en del af Bier, Blomster og Biodiversitetspuljen).
- Uddeling af folderen ”Naturen i din Have”, skilte og postkort med hjælp fra virksomheder, Naturskolen og biblioteker samt ved relevante arrangementer.
- Grønne Sammen for dagtilbud og skole: Vi har uddelt frø-blandinger til kommunale institutioner, afholdt oplæg og et forløb kaldet ”Vildskab på din skole”.
- Deltagelse med naturaktiviteter og oplæg i forbindelse med større events som f.eks. Snapsting og Grønne Sammen Festival. Vi forventer at udvide indsatserne i Vildere Viborg Kommune i regi af Grønne Sammen i takt med, at Grønne sammen vokser.
- Samarbejde med Naturskolen og flere kommunale plejecentre, skoler og dagtilbud om at gøre deres udearealer vildere. I Bjerringbro arbejdes der f.eks. med hjælp fra forvaltningen på at udvikle Danmarks Vildeste Plejehjem –

arbejdet er opstartet i 2022 og forventes udført i 2023.

- Afholdelse af bioblitz på udvalgte arealer (Citizen Science koncept, hvor borgere hjælper med at registrere arter indenfor et afgrænset areal og tidsrum).
- Formidling af kommunes indsatser på natur- og parkområdet.

Forvaltningen har i konkurrenceperioden haft stort fokus på formidling og engagement. Forvaltningen foreslår, at vi i de kommende år, udover formidlingen, også har mere fokus på:

- Mere målrettede indsatser i drift og projekter for Viborg Kommunes fokusarter – herunder forbedret samarbejde med netværket Arternes Viborg
- Afsøge mulighederne for nye former for naturforvaltning som f.eks. græsningslaug og rotationsgræsning af både kommunale og private naturarealer.

Klima- og Miljøudvalget besluttede i forbindelse med deltagelse i konkurrencen, at 1000 ha kommunale arealer skulle driftes mere naturvenligt. I den forbindelse arbejder forvaltningen på at præsentere udvalget for modeller for at forbedre biodiversiteten på kommunale skovarealer (ca. 800 ha). Der er desuden igangsat udarbejdelse af et oplæg til administrationsgrundlag for vores bynatur (ca. 200 ha).

For at bringe flere kommunale arealer i spil, hvor der kan skabes bedre natur, foreslår forvaltningen desuden, at der udarbejdes et overblik over kommunale arealer, som ligger i tilknytning til eksisterende naturområder, har et højt naturpotentiale og ikke er planlagt til anden anvendelse.

Indsatsen under Vildere Viborg Kommune har i 2022 krævet ca. ½ årsværk finansieret af en engangsbevilling på 300.000 kr. i budgetåret 2022.

Alternativer

De beskrevne indsatser indstilles eller reduceres.

Tidsperspektiv

Indsatserne vil indgå i driften fra 2023.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 10: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødning)

22/23550

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødning).

Tillægget danner grundlag for fornyelse af kloakken i en del af Rødning med ny separatkloak.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 5. september 2022 til den 31. oktober 2022. Der er modtaget 1 høringssvar i høringsperioden.

Høringssvaret indeholder en appel om udskydning af tillægget med 1-2 år på grund af høringspartens privatøkonomi, der er påvirket af stigende energipriser og inflation.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændring af planforslaget.

Høringssvaret samt forvaltningens behandling af høringssvaret fremgår af bilag 3 og 4.

Beskrivelse

Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødning) danner grundlag for fornyelse af kloakken på Ingstrupvej og en del af Kirkegade i Rødning. Kloakfornyelse sker ved separatkloakering, fordi den eksisterende kloak trænger til at blive renoveret, og der er brug for større ledningskapacitet til regnvandet. Separatkloakeringen vil ske ved, at regnvand udledes til Rødning Sø via eksisterende regnvandsbassiner. Regnvandsbassinnet på Enghavevej 9 ønskes udvidet.

Tillægget omfatter separatkloakering af ejendommene på Ingstrupvej og Kirkegade.

Spildevandet fra kloaklandet skal fortsat ledes til rensning på Viborg Centralrenseanlæg. Nye ledninger planlægges primært anlagt i kommunale vejarealer. Såfremt detailprojekteringen viser, at det er muligt, vil den nuværende fællesledning i størst muligt omfang blive genbrugt som den fremtidige spildevandsledning.

Oversigtskort med afgrænsning af de planlagte kloaklande samt placering af ledninger og regnvandsbassin fremgår af bilag 1.

Tillægget med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 \(Rødning\)](#)

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at oprettelse af nyt kloakopland er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætningen om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltning har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter love om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screeningen er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Økonomi

Udgifter til at etablere stikledninger, regn- og spildevandsledninger, pumpestation og regnvandsbassin afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Udgifter til etablering, omlægning, drift og vedligehold af interne kloakanlæg afholdes af grundejer. Tilsluttede ejendomme har betalt, nye ejendomme vil skulle betale tilslutningsbidrag ved tilslutning.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet ønskes udført i 2024.

Grundejer anbefales at omlægge intern kloak snarest muligt, efter at anlægsarbejdet på hovedkloakken afsluttes. Tidsfrister for omlægning af kloak på egen grund følger retningslinjerne i ”Spildevandsplan 2019”.

Fristen for separering på egen grund sættes som udgangspunkt til senest tre måneder, efter at der er ført kloak frem til matrikelgrænsen. Såfremt separering ikke er gennemført inden for den fastsatte frist, vil kommunen meddele påbud om separering af kloakken. Uanset overstående frister er berørte grundejere dog sikret minimum 24 måneder fra vedtaget spildevandsplan til endelig frist for omlægning af kloak på egen grund.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019

Høringssvar og indsigelser

Behandling af høringssvar og indsigelser

Punkt 11: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted)

22/23555

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted).

Tillægget danner grundlag for at skabe mulighed for at forny kloakken i en del af Vridsted med ny separatkloak.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 5. september 2022 til den 31. oktober 2022. Der er ikke modtaget høringssvar i høringsperioden.

Beskrivelse

Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted) danner grundlag for fornyelse af kloakken i Æ-Drøwt i Vridsted. Eksisterende fælleskloaksystem bliver udskiftet med separate spildevands- og regnvandsledninger, og det separate regnvand afledes til et nyt regnvandsbassin med permanent vandspejl.

Tillægget omfatter separatkloakering af ejendommene på Dåsbjergvej, Æ-Drøwt og Åløkken samt af Vestfjendsskolen.

Spildevandet skal fortsat ledes til rensning på Trevad Renseanlæg. Nye ledninger planlægges primært anlagt i vejarealer og eksisterende ledningstracé.

Oversigtskort med afgrænsning af de planlagte kloakoplande samt placering af ledninger og regnvandsbassin fremgår af bilag 1.

Tillægget med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: (kommer senere)

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at oprettelse af nyt kloakopland er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætningen om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltning har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter love om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på

miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screeningen er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Økonomi

Udgifter til at etablere stikledninger, regn- og spildevandsledninger, pumpestation og regnvandsbassin afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Udgifter til etablering, omlægning, drift og vedligehold af interne kloakanlæg afholdes af grundejer. Tilsluttede ejendomme har betalt, nye ejendomme vil skulle betale tilslutningsbidrag ved tilslutning.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet ønskes udført i 2023.

Grundejer anbefales at omlægge intern kloak snarest muligt, efter at anlægsarbejdet på hovedkloakken afsluttes. Tidsfrister for omlægning af kloak på egen grund følger retningslinjerne i ”Spildevandsplan 2019”.

Fristen for separering på egen grund sættes som udgangspunkt til senest tre måneder, efter at der er ført kloak frem til grundgrænsen. Såfremt separering ikke er gennemført inden for den fastsatte frist, vil kommunen meddele påbud om separering af kloakken. Uanset overstående frister er berørte grundejere dog sikret minimum 24 måneder fra vedtaget spildevandsplan til endelig frist for omlægning af kloak på egen grund.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019

Punkt 12: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 37 og 39 til Spildevandsplan 2019

22/34314

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg 37 og 39 til Spildevandsplan 2019.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendes gives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødding), hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere,

2. at det tilkendes gives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted), hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendes gives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødding), hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere,

2. at det tilkendes gives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted), hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillæg nr. 37 til Spildevandsplan 2019 (Rødding) danner grundlag for fornyelse af kloakken på Ingstrupvej og en del af Kirkegade i Rødding. Kloakfornyelsen sker ved separatkloakering, fordi den eksisterende kloak trænger til at blive renoveret, og der er brug for større ledningskapacitet til regnvandet. Separatkloakeringen vil ske, ved at regnvand udledes til Rødding Sø via eksisterende regnvandsbassiner. Regnvandsbassinet på Enghavevej 9 ønskes udvidet.

Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 (Vridsted) danner grundlag for fornyelse af kloakken i Æ-Drøwt i Vridsted. Kloakfornyelsen sker ved separatkloakering, fordi den eksisterende kloak trænger til at blive renoveret, og der er brug for større ledningskapacitet til regnvandet. Separatkloakeringen vil ske, ved at der etableres separate ledninger til spildevand og regnvand, og der etableres et nyt regnvandsbassin med udledning til Karup Å.

For at realisere planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftale kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Udover endelig vedtagelse af ovenstående tillæg til Spildebandsplan 2019 vil ovenstående være opfyldt, hvis byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillæggene.

Det drejer sig blandt andet om følgende:

- Etablering af spildevandsledninger
- Etablering af regnvandsledninger
- Etablering af regnvandsbassin
- Udvidelse af eksisterende regnvandsbassin

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 13: Klage over udpegning af beskyttet natur på matr.nr. 2o Ll. Thorup By, Ulbjerg

22/20917

Resume

Viborg Kommune har truffet afgørelse om udpegning af beskyttet natur og påbud om genetablering af beskyttet eng og overdrev på matr.nr. 2o Ll. Thorup By, Ulbjerg og matr.nr. 4b Skinderup By, Ulbjerg. Afgørelsen er blevet påklaget af lodsejer og dennes konsulent.

Det er forvaltningens vurdering, at klagen ikke bidrager med oplysninger, der giver anledning til hverken ændring af udpegningen af beskyttet natur eller dispensation til opdyrkning. Klagen er derfor videresendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Som vanligt har forvaltningen ved fremsendelsen taget forbehold for, at Viborg Kommunes endelige beslutning afventer politisk behandling.

Derfor skal Klima- og Miljøudvalget tage stilling til, om klagen skal videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at klagen videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet med bilag 1 som kommunens bemærkninger, da der ikke er indsendt nye oplysninger, som giver grund til en ny afgørelse.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget besluttede, at der skal meddeles dispensation til genopdyrkning med henvisning til genopdyrkningsretten, som er fastslået i nævnsafgørelse fra Jammerbugt Kommune.

Eva Pinnerup og Stine Isaksen ønsker sagen behandlet i byrådet.

Sagsfremstilling

Historik

Klagen blev behandlet på Klima- og Miljøudvalgets sidste møde den 25. oktober 2022 ([link til sag nr. 6 i Klima- og Miljøudvalget den 25. oktober 2022](#)), hvor det blev besluttet, at forvaltningen skulle genoptage sagen med henblik på at genoverveje muligheden for retslig lovliggørelse.

Inddragelse og høring

I overensstemmelse med almindelig praksis for sagsbehandlingen er lodsejer og dennes konsulent blevet partshørt og varslet om afgørelsen, inden der er truffet endelig afgørelse i sagen. Dette sker for at sikre, at sagen er fuldt oplyst.

Beskrivelse

Beskyttede naturtyper udpeges på baggrund af oplysninger om driftshistorik, studier af historiske luftfotos og feltbesigtigelse af arealets strukturer og arter.

Det er forvaltningens naturfaglige vurdering, at det konkrete areal lever op til kriterierne for at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er tilsvarende forvaltningens naturfaglige vurdering, at arealet havde denne § 3-status, da braklægningen startede i 2006 (bilag 2). Klagen bidrager ikke med afgørende nyt hertil.

En grundlæggende præmis for, at der kan være en genopdyrkningsret, er, at arealet ikke allerede havde § 3-status på det tidspunkt, hvor arealet blev braklagt. Derfor kan der ikke være adgang til genopdyrkning.

Der knytter sig en dispensationsbestemmelse til § 3-beskyttelsen. Denne er, vurderet ud fra lovbemærkninger og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, reelt ikke-eksisterende i en situation, hvor der er tale om landbrugsmæssig opdyrkning

af et § 3- areal. Den interesse, en landmand dyrkningsmæssigt/økonomisk har i at kunne dyrke et § 3-areal, kan ikke begrunde en dispensation. Derfor kan der heller ikke være adgang til dispensation.

Generelt om regelgrundlaget - § 3

§ 3 omfatter nogle nærmere opregnede naturtyper som f.eks. heder og moser.

Hvorvidt et areal er omfattet af § 3 afhænger altså af, om der er tale om f.eks. en hede. Er der således f.eks. tale om en hede, er arealet § 3-beskyttet, og det gælder uanset, om der er truffet en registreringsafgørelse herom eller ej. § 3-beskyttelsen knytter sig altså til det faktum, at der naturfagligt er tale om en hede, og er altså ikke hængt op på, at en kommune (tidligere et amt) har truffet en afgørelse herom.

Reglens fokusering på situationen, som den er i ”den virkelige verden”, betyder også, at et areal kan vokse sig såvel ind som ud af § 3-beskyttelsen. Tid, naturens udvikling og andre omstændigheder kan således gøre, at et areal, der tidligere ikke var et § 3-område, bliver til et § 3-område, eller omvendt at et tidligere § 3-område ikke længere er et § 3-område.

§ 3-status er altså helt og holdent en naturfaglig vurdering af områdets karakter, herunder hvilke planter, det ved en besigtigelse kan konstateres, forefindes på arealet.

Idet der altså er tale om en naturfaglig vurdering, er det ikke en vurdering, der sagligt og meningsfuldt kan forelægges andre end personer med en sådan naturfaglig indsigt.

En særlig § 3-problemstilling opstår i de sager, hvor der er brug for, at kommunen forholder sig til, om et areal havde § 3-status for år tilbage. Den problemstilling opstår, hvis den potentielle tilstandsændring af et § 3-område konstateres nu, men er sket for flere år siden. Her er spørgsmålet så, om arealet havde § 3-status, da tilstandsændringen blev foretaget for år tilbage.

Tilsvarende, hvor der er en diskussion, om der er en genopdykningsret begrundet i, at der har været en aftalt ordning om en ekstensiv drift af arealet. Også her er spørgsmålet, om arealet havde § 3-status, inden en sådan aftale om ekstensiv drift blev indgået.

Den faglige vurdering, blandt andet baseret på luftfotos, som i den forbindelse skal foretages, er også kun af naturfaglig karakter.

Naturbeskyttelseslovens § 65 giver adgang til at dispensere fra § 3-beskyttelsen, altså tillade en aktivitet, som, der ellers er forbud imod, gennemføres med den konsekvens, at der sker en tilstandsændring.

Efter dispensationsbestemmelsens ordlyd er der givet kommunerne et betydeligt skøn i den forbindelse. Det fremgår således blot af bestemmelsen, at der kan dispenseres i ”særlige tilfælde”. Det er ikke i selve loven defineret, hvilke typesituationer der kan rubriceres som ”særlige tilfælde”.

Lovbemærkninger og ikke mindst Miljø- og Fødevareklagenævnets righoldige praksis efterlader dog ikke nogen tvivl om, at praksis er restriktiv.

En typesituation, som har været fremme i et stort antal klagesager, er, hvorvidt lodsejerens, ofte en landmands, økonomiske interesser i et projekt, fx opdyrkning, kan begrunde en dispensation. Her er praksis helt klar: Den privatøkonomiske interesse, der ligger heri, kan ikke begrunde en dispensation. Er den eneste interesse i, at dispensationen gives, således at det vil være godt for en landmands økonomi, kan det ikke føre til, at dispensation meddeles.

Ændring af tilstanden

Det konkrete areal er blevet opdyrket på trods af, at forvaltningen havde gjort opmærksom på, at dette sandsynligvis ville være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3.

Lovliggørelse

Overtrædes naturbeskyttelseslovens § 3, skal kommunen altid, inden der evt. meddeles påbud om fysisk lovliggørelse, vurdere, om der kan ske en retslig lovliggørelse med tilbagevirkende kraft.

Efter opdyrkingen meddelte forvaltningen afslag på dispensation i overensstemmelse med Miljøministeriets vejledning på området samt Miljø- og Fødevareklagenævnets mangeårige praksis. Et ønske om jordbrugsmæssige aktiviteter som opdyrkning kan ikke berettige til lovliggørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

I forlængelse af afslag på lovliggørende dispensation meddelte forvaltningen påbud om fysisk lovliggørelse, hvilket i dette tilfælde betyder, at arealet skal tages ud af drift igen, og de hjemmehørende naturlige arter skal have mulighed for at genindvandre på arealet.

Klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan underkende afgørelsen, hvis nævnet vurderer, at kommunen i denne sag har overset, at der er en særlig grund til at meddele lovliggørende dispensation i stedet for påbud, eller at arealet ikke er beskyttet natur.

Hvis Klima- og Miljøudvalget, som resultat af klagen, genoptager sagen for at meddele lovliggørende dispensation til opdyrkning, vil det være i strid med Viborg Kommunes og Miljø- og Fødevareklagenævnets hidtidige praksis.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Viborg Kommunes bemærkninger til klagenummer 1036772

Luftfotogennemgang beskyttede naturarealer matr.nr. 2o Ll. Thorup By, Ulbjerg

Punkt 14: Godkendelse af aftaler for kommunal skovbegravelsesplads ved Kallestrupgaard

22/4513

Resume

Udvalget skal godkende aftaler om forpagtning, administration og drift samt vedtægter og takster i forbindelse med etablering af kommunal skovbegravelsesplads ved Kallestrupgaard. Forvaltningen vil herefter ansøge Kirkeministeriet om tilladelse til anlæggelse af skovbegravelsespladsen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at aftaler med Kallestrupgaard og Skovbegravelse ApS godkendes,
2. at takster for erhvervelse af urnegravsteder godkendes,
3. at der fremsendes ansøgning til Kirkeministeriet om tilladelse til anlæggelse af en kommunal skovbegravelsesplads, såfremt landzoneafgørelsen ikke påklages.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at aftaler med Kallestrupgaard og Skovbegravelse ApS godkendes,
2. at takster for erhvervelse af urnegravsteder godkendes,
3. at der fremsendes ansøgning til Kirkeministeriet om tilladelse til anlæggelse af en kommunal skovbegravelsesplads, såfremt landzoneafgørelsen ikke påklages.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget godkendte på møde den 2. juni 2022 ([link til sag nr. 16 i Klima- og Miljøudvalget den 2. juni 2022](#)), at der arbejdes videre med indgåelse af aftaler om etablering af en skovbegravelsesplads ved Kallestrupgaard.

På mødet blev det besluttet, at byrådet skal godkende aftaler og vedtægter, inden de fremsendes til Kirkeministeriet til godkendelse.

Udvalget besluttede også, at skovbegravelsespladsen skal indarbejdes i den kommende kommuneplanrevision.

Inddragelse og høring

Viborg Kommune har meddelt landzonetilladelse til anlæggelse af skovbegravelsespladsen ved Kallestrupgaard. Afgørelsen blev offentliggjort den 3. november 2022 og er i høring frem til den 1. december 2022, hvor klagefristen udløber.

Beskrivelse

Der er udarbejdet nedenstående aftaler og vedtægter, som udvalget skal godkende:

Forpagtningsaftale mellem Kallestrupgaard og Viborg Kommune (bilag 1)

Der indgås en vederlagsfri aftale mellem Kallestrupgaard og Viborg Kommune om forpagtning af det af Kallestrupgaard ejede skovareal. Det fremgår bl.a. af aftalen, at Viborg Kommune alene må anvende området til skovbegravelsesplads. Aftalen er uopsigelig fra Viborg Kommunes side. Aftalen kan opsiges af Kallestrupgaard med 12 måneders varsel med respekt for den 10-årige fredning af allerede nedsatte urner.

Driftsaftale med Kallestrupgaard (bilag 2)

Der indgås en vederlagsfri driftsaftale mellem Viborg Kommune og Kallestrupgaard, som blandt andet fastlægger, at Kallestrupgaard forestår den daglige drift af skovbegravelsespladsen og modtager betalingen for køb, reservationer mv. af gravstederne.

Administrationsaftale med Skovbegravelse ApS (bilag 3)

Viborg Kommune indgår også en administrationsaftale med Skovbegravelse ApS, som påtager sig den administrative håndtering af begravelsesprotokollen. Selskabet aflønnes af Kallestrupgaard.

Vedtægter (bilag 4)

Der er udarbejdet udkast til vedtægter, som fastlægger, at det er byrådet i Viborg Kommune, der er bestyrelse for skovbegravelsespladsen. Bestyrelsen har ansvaret for administration, drift og vedligehold, som jf. ovennævnte driftsaftale og administrationsaftale udføres af hhv. Kallestrupgaard og Skovbegravelse ApS.

Takster (bilag 5)

Byrådet (bestyrelsen) skal jf. vedtægterne fastsætte taksten for erhvervelse af en urnegravplads. Skovbegravelse ApS, der administrerer en række skovbegravelsespladser i Danmark, har udarbejdet forslag til takster (se bilag 5 med eksempel fra Margård Skovbegravelsesplads). Taksten for en urneplads i fredningsperioden på 10 år er 5.900 kr. Prisen er inkl. administration af gravprotokol, registrering og forberedelse samt gennemførelse af urnenedsættelsen. Takstreguleringer kan ske årligt og skal godkendes af byrådet ved takstbladsreguleringer i forbindelse med budget.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Når klagefristen for landzonetilladelsen er udløbet, vil forvaltningen fremsende ansøgning til Kirkeministeriet om tilladelse til anlæggelse af skovbegravelsespladsen. Kirkeministeriet skal godkende de indgåede aftaler om benyttelse, drift, administration m.m. samt vedtægter.

Så snart der er meddelt tilladelse fra Kirkeministeriet, vil skovbegravelsespladsen blive anlagt, - forventeligt til foråret 2023.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Viborg Kommune har ingen forpligtigelser eller omkostninger i forbindelse med etablering, den løbende drift og administration af skovgravpladsen. Dog skal Viborg Kommune gennemføre et årligt tilsyn på skovbegravelsespladsen. Tilsynet udføres vedlagsfrit og afholdes inden for driftsrammen.

Juridiske og planmæssige forhold

Etablering af en begravelsesplads i landzone kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, da der er tale om en ændret anvendelse i det åbne land. Der er meddelt landzonetilladelse, som nu er i høring.

Arealet vil, i forbindelse med revision af kommuneplanen, blive udlagt i kommuneplanrammen som Almen service med en særbestemmelse som skovgravplads.

Jf. lovbekendtgørelse om begravelse og ligbrænding (LKB nr. 43 af 17/01 2020) er det Kirkeministeriet, der skal tillade anlæg af kommunale begravelsespladser ud fra fastsatte regler om bestyrelse, tilsyn og benyttelse m.v.

Bilag

Forpagtningsskift mellem Kallestrupgaard og Viborg Kommune

Driftsaftale med Kallestrupgaard

Administrationsaftale med Skovbegravelse ApS

Vedtægt for urnebegravelsesplads Kallestrupgaard

Eksempel på takstblad fra Margård Skovbegravelsesplads

Oversigtskort Kallestrupgaard Skovbegravelsesplads

Punkt 15: Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget

21/43412

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til mødelisten.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget godkendte mødelisten.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2022

Punkt 16: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

21/39861

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 22-11-2022

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden

- Arrangement den 3. november 2022 ved Lindholm Skov. Plant et Træ, Lindholm Biler og Viborg Kommune.
- Møde om varmeplan og fjernvarmeanalyse på rådhuset den 7. november 2022.

Orientering fra udvalget

Orientering fra direktøren

- Tolstup vindmøller afgjort i klagenævn - Viborg Kommunes afgørelse stadfæstes
- Drøftelse af flytning af temadag fra 20. marts 2023 til 6. februar 2023

Bilag

Afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet (stadfæstelse af Viborg Kommunes § 25-tilladelse)

Punkt 17: Underskriftsark

21/41401

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.